IX. évfolyam. Celldömölk 1913 április 13. 15. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
Ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Czelldömölk jövője.

Irta: Dr. Porkoláb Mihály.

II.

Czelldömölk község fejlődésének alapját a vasut és az ezáltal létesitett előnyös összeköttetés képezi. A vasuti forgalom folytonos emelkedésével arányban szaporodott a község népessége, aminek viszont természetes folyománya a község földrajzi terjeszkedése.

Ennek a terjeszkedésnek *természetes iránya* a Nemesdömölkkel való egyesülés által adva van. Kelet felől gátat emel és határt szab ennek a vasuti pályatest, amelyen tul való házépités és utcanyitás ellenkezik ugy a község, valamint a közönség érdekeivel. Ha ennek dacára ezen érdekek ellenére mégis házak épültek és utcák nyittattak a pályatesten tul: az épen azt bizonyitja, hogy a város természetes fejlődését akadályozó körülmények megszüntetése és eltávolitása fontos és sürgős közérdek.

Mert az csak világos és nem szorul bizonyitásra, hogy amig a község belsejében nagyobb kiterjedésü területek vannak beépitetlenül, addig a mai Czelldömölk nem szorul arra, hogy az utcanyitásra egyedül alkalmas ezen ingatlanok mellőzésével minden terv és rendszer nélkül, 7—8-féle irányban és főleg a vasuton tul a Marczal-felé terjeszkedjék. Ennek a képtelen állapotnak véget kell vetni. Akár a pénzügyi oldalát, akár a közrendészeti vagy bármi más szempontot tekintsük is, bizonyos, hogy a város kiépitését az egyesitett Kisczell és Nemesdömölk községek között levő, egymással és a beépitett utcákkal összefüggő területen lehet és kell foganatositani. Ha az eddigi hibákat jóvá és a megtörtént utcanyitásokat meg nem történtté tenni nem is lehet, ha ezek az utcák, mint a község és hatóság ötletszerü, terv és rendszer nélkül való intézkedéseinek szomoru emlékei fenn is maradnak, a jövőre nézve csirájában kell elfojtani minden olyan kisérletet, amely ezen káros irány felujitására törekszik.

Ha a fejlődés utjára akarunk lépni, ugy azt nem keletről a Marczal-felé, hanem nyugatról, a Sághegy felé kell keresnünk. Ezt az utat jelölik a főtiszt. apátságnak a város közé beékelt ingatlanai és az ezek szomszédságában levő Vidi és Bárdossy-féle ingatlanok.

Az igy megjelölt utra való reátérés első feltétele az, hogy az utban levő akadályok elhárittassanak, hogy azok az okok, amelyek az eddigi téves irányu terjeszkedés mentségére szolgáltak, megszüntettessenek.

Az első és legsürgősebb feladat e szerint az, hogy a ft. apátság szóban levő ingatlanainak lekötöttsége megszüntettessék és azok a forgalom- és utcanyitás céljaira felhasználtassanak, — illetve átengedtessenek. Miután a főt. apátság szóban levő ingatlanainak északi része már ezelőtt 6—8 évvel utcanyitás céljaira értékesitve lett és ezáltal a *ft. főapátság* a város által elfogadott elvi álláspontot magáévá tette, nincs semmi ok arra, hogy a déli részen fekvő terület lekötöttsége továbbra is fentartassék. Az elmult 8 év alatt nemcsak a ft. apátság eladott ingatlanai lettek beépitve, de azóta történtek azok a többi utcanyitások is, amelyeket fentebb helytelenitettünk és a város fejlődése szempontjából károsnak mondtunk. Bizonyságot szolgáltat ez is abbeli állitásunk mellett, hogy a még lekötött területek felszabaditása fontos és sürgős közérdeket képez és hogy ez a lekötöttség idézte elő a város helytelen terjeszkedését és akadályozta meg a rendes és természetes fejlődést.

Meggyőződésem, hogy a *ft. főapátság* a helyzet teljes feltárása és megismerése után a város érdekeinek kielégitése elől elzárkózni nem fog. A város fejlődését megakadályozni, annak érdekeit figyelmen kivül hagyni nem lehet, nem szabad. A legkevésbé teheti ezt az a magas testület, amelyet ehhez a községhez közel egy évezredes kötelék csatol és amelynek kulturális és hazafias érdemeit nemzeti történelmünk fénylő lapjai hirdetik. Az a Szent Benedek-rend, amelynek dömölki apátsága ott állott már Kisczell község bölcsőjénél és amelynek gondozó és segitő keze ezt fejlődésének mai utjáig elkisérte, — most, amikor a község érdeke ezt a segitséget fokozottabb mértékben igényli, nem fogja megakadályozni, hogy a város fejlődése a maga természetes utján haladhasson.

Nem is volna ennek semmi értelme akkor, amikor a rend saját anyagi érdekei is azt kivánják, hogy a gazdaságilag ki nem használható terület által nyujtott problematikus jövödelem helyett az ingatlan mai jelentékeny forgalmi értéknek megfelelő tőkével helyettesittessék.

Jelen fejtegetéseink keretén kivül esik annak a kérdésnek a tárgyalása, hogy az ingatlannak utcanyitás céljaira való felhasználása mi módon történjék. A ft. apátság ezt a kérdést, a saját gazdasági érdekeinek megfelelőleg, tetszése szerint, a saját hatáskörében oldhatja meg. Utcanyitási engedélyt kérhet és az ingatlant parcelláztathatja, vagy az ingatlant egészben eladhatja.

A város érdeke csak az, hogy akár az egyik, akár a másik esetben a község intenciói figyelembe vétessenek és a kérdés megoldása a község közremű[illegible] és meghallgatásával foganatositassék.

Hogy ez a fontos kérdés mielőbb és a város érdekeinek megfelelőleg megoldassék, — ez kell, hogy a város képviseletének legsürgősebb feladatát képezze. Ez az első lépés arra az utra, ami a város fejlődéséhez vezet.

Czelldömölk és vidékének mélyen tisztelt hölgyeihez.

Czelldömölkön mult évi december hó 22-én megalakult a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Fiókegylete, melynek magasztos hivatása a hazáért és trónért vérző hősök testi és lelki szenvedéseit enyhiteni, életüket megmenteni és egészségüket helyreállitani. Hogy az egylet ezen hivatásának megfelelhessen, feladatai közé tartozik *önkéntes ápolónői tanfolyam* szervezése, amelyen az önkéntes és dijtalan ápolónői szolgálatra jelentkező hölgyek több héten át a szükséges tudnivalókból elméleti és gyakorlati szempontból kiképzésben részesülnének. Ilyen tanfolyamnak nagy gyakorlati jelentősége van nemcsak háboru esetén, amikor a kórházak és üdülőházak ápolói szolgálatát a művelt társadalom legelőkelőbb hölgyei és urai vezetnék és ellenőriznék és ezáltal a hivatásos ápelő szolgálatának ridegségét az érző sziv melegével nemesitenék, hanem messze kihatással volna béke idejében is, mert a nő fogékony lelkébe elhintenék a közegészség iránt való érdeklődés magvait és a megfelelő kiképzés által arra képesitenék, hogy családtagjának életét, tüzhelyét a hygienia elvei szerint berendezné és ezáltal hygienikus szempontból is őrzőangyala lenne a családnak.

A czelldömölki Vöröskereszt-Fiókegylet keretében szervezendő ápolónői tanfolyam vezetésére dr. Géfin Lajos. dr. Király János és dr. Deutsch Samu orvos urak voltak szivesek vállalkozni.

Mély tisztelettel fölkérem Czelldömölk és vidékének urhölgyeit, akik ezen tanfolyamban résztvenni hajlandók, hogy alulirottnál (irásban vagy személyesen) jelentkezni sziveskedjenek.

Czelldömölk, 1913. április 8.

Hollósi Rupert
apát, a czelldömölki Vöröskereszt Fiókegyletének elnöke.

Dr. Ostffy Lajos egyházmegyei felügyelő.

A kemenesaljai ág. h. ev. egyházmegye tizenhárom községe Berzsenyi Jenő dr.-nak a dunántuli kerület főfelügyelőjévé történt megválasztása folytán uj felügyelőt választott. Tizenhárom község adta le szavazatát és valamennyinek bizalma és ragaszkodása egy férfiuban összpontosult, Ostffy Lajos dr. kerületünk országgyülési képviselőjében. Nem a csodálatos véletlennek tulajdonitható ezen egyhangu bizalomnyilvánitás, sem annak, hogy más jelölt nem akadt volna az egyházmegyében, hanem csupán azon körülménynek, hogy az Ostffy család, mely ősi időktől fogva méltó exponense volt az egyháznak, most is oly utódot nemzett, aki a közügyeket mindenkor a saját érdekei elé helyezi s aki tehetségével és tudásával mindig a közjólét ügyét vitte előbbre.

Egyházi téren is diszes állást foglalt el Ostffy, az egyházkerületi népiskolai bizottságának ügybuzgó világi elnöke volt, a törvényhatósági élet mozgató s befolyásos tagja mindaddig, mig a választókerület a magyar parlament testületének törvényhozó tagjává nem avatta. A lezajlott képviselőválasztások idején bár nehéz küzdelmet vivtak hivei a támadt ellenpárttal, ami főként a kerület központjában, Czelldömölkön a hivatalos körök részéről ért mellőztetésének tulajdonitható, annál fényesebb elégtételt szolgáltat most neki az egyhangu választás, mely ezernyi nép önzetlen befolyásolatlan óhajának kifejezője.

Szerdán öt tagu küldöttség tisztelgett Ostffynak ostffyasszonyfai kastélyában és tudomására adta az uj felügyelőnek megválasztását. A küldöttség tagjai voltak: Varga Gyula vönöczki esperes, Berzsenyi Dezső ügyvéd nagybirtokos, Nagy Sándor czelldömölki ev. lelkész, dr. Móritz Dénes ügyvéd egyházmegyei főjegyző és Szórády Dénes helybeli ev. főtanitó. Varga Gyula esperes és dr. Berzsenyi Jenő, a dunántuli ev. egyházkerület főfelügyelője, aki szintén a megjelentek között volt, meleghangu beszédben üdvözölte Ostffyt. Ez utóbbi jóleső örömmel fogadta vendégeit és az ő ismert ékesszólásával köszönte a beléhelyezett és kitüntetésszámba menő bizalmat. Végül vendégül látta a küldöttség tagjait, melyen rajtuk kivül még számosan vettek részt.

Gyurátz Ferene, a dunántuli ev. egyház feje és püspöke, az alábbi levélben üdvözölte az uj felügyelőt megválasztása alkalmából:

Nagyságos Egyházmegyei Felügyelő Ur!

Fogadja a kemenesaljai ev. egyházmegye felügyelőjévé választása alkalmából szivből jött üdvözletemet.

A Mindenható áldását kérem munkásságára uj állásán. A nemes családi tradició legyen Nagyságodnak vezércsillaga az evangélium szent ügyének szolgálatában s az égtől nyert gazdag talentumát tegye az élő hit forrássá, melyből egyházunkra áldás árad.

Örömmel üdvözöljük mindannyian Nagyságodat a vezéri helyen, azon tudatban, hogy onnét ügybuzgósága a hivek seregében lelkesedést, az akadályokkal folyó küzdelembeu a győzelem reményét kelti fel.

Jó kivánataim megujitásával, kiváló tiszteletem kifejezésével, Nagyságos Egyházmegyei Felügyelő Urnak igaz hive

Gyurátz Ferenc, püspök.

Házinyul-tenyésztés.

A már rendkivül magas husárak mellett talán nem művelek fölösleges dolgot, ha a házinyul okszerü tenyésztéséről e lap olvasóinak egyet-mást elmondok.

Megkisérelték már hatósági próbavágással a husárak leszoritását, de vajmi kevés eredménnyel. Nem is remélhető a husárak csökkenése, mert hiszen nem is annyira a husiparosokban, mint a levágásra kerülő állatok drágaságában kereshető és található fel az ok, ami miatt kénytelenek vagyunk a husfogyasztást vagy a minimális menynyiségre leszoritani, vagy ruházatunkban és más egyéb fontos életszükségleteink redukálásában keresni módot arra, hogy étrendünkben néha-néha a hus is szerepeljen.

A fanatizmus.

Irta: Dr. Molnár Jákó, kir. törvényszéki biró.

Háborog a tenger, viharzik a szélvész, háborog a sziv, viharzik a lélek, felháborog az elme, szilajjá válik a kedély. Hol keressük ez abnormitások okát, okozóját?

A tenger mély, szálljunk le oda és keressük, ki kergeti a csöndes vizet hullámokba, tekintsünk szét, hova szemünk behatolhat a [illegible] és nézzük, mi ügy a lécet zugó szélvészbe; vizsgáljuk meg a szivet hol minden érzelem fedett örtanyáját találja, mi zuditja föl csöndes menetéből; figyeljük meg a lelket, miért nem marad nyugodtságában; az elmét ki, mi hozza ki higgadtságából? És te, kedély, éltünk ízes fűszere; ki önt beléd üröm?, mely keserüvé teszi izedet? . . .

A mértekletesség nevével határköveket rakunk éltünk élvezetében, szükségleteiben egymással való érintkezésünkben, e határköveket a vallásban és politikában toleránciának mondjuk. És ime, a határköveket eltaszitja, eldönti egy vihar. mely felülmulja a tenger háborgását, a lég viharzását a -- fanatizmus.

Mi vagy te fanatizmus? mely ördögi szülő hozott napvilágre, ki emlőin táplálkozol és nősz nagyra és mint a trachoma a szemeket, ugy sötétited el a szivet és lelket!?

Ám lássunk belsődbe! Hisz, ha az ördögöt elemeire szétbontjuk, tán belőle angyalt is csinálhatunk, csak meg kell simitani és angyali fényel megfestik.

Lelki állapot-e a fanatizmus? Betegségnek tekinthet-e, mely ép ugy, mint más lelki betegség, gyógykezelendő?

A fanatizmus nem az észből, hanem a szivből indul ki, a sziv és kedély szörnyszülöttje. A fanatizmus csirája a szivben van lerakva. Sok mozgató momentumai vannak a szivnek, mik kül és belvilágunkat uralják, jellemünket megalkotják.

E momentumok egyike a nevelés otthon, a tanitás, oktatás otthonon kivül. A nevelés otthon nemes vagy nemtelen irányban mutatkozik, — a tanitás ésszerü, — okszerü, humánus, civilizált irányt ölthet, avagy inficiált, igy vagy tiszta, vagy tisztátlan légkörben éleszti vagy sülyeszti a szivet, a lelket és sötét leplet vet a kedélyre. És e momentumok megtalálják gyökerüket e két fogalomban: szeretetben és gyülöletben. Hogyan? Hát e kettő között nem lenne egy gyökérszál, a közöny? Nem, mert a gyökér hajt, tevékeny, a közöny pedig egy elszáradt gyökér.

Honnan veszi tehát leszármazását a fanatizmus? Az otthonból-e, az iskolából-e, avagy a társadalomból?

Minden jelenség szivünket, lelkünket befolyásolja.

Mi hatna tehát le jobban ránk, mint azok az igék, melyeket szüleink legelőször csepegtetnek szivünkbe, a vallás igéi. Ez igéknek csak egy tiszta forrása lehet, a szeretet. E szeretet a gyermek szivéből nő és mint a férgektől távoltartott zöldelő fa zöldel az emberiség kertjében. Ámde a szentnek tartott

Egy rendkivül hálás és kevés költséggel járó állat okszerü tenyésztésére hivom fel e lap olvasóközönségének figyelmét, mely a husdrágaság mellett is lehetővé teszi, hogy asztalunkra gyakran kellemes izü és tápláló pecsenye kerülhessen. Ez a házinyul tenyésztése.

Igaz ugyan, hogy hazánkban és különösen a vidéken még nagyfoku ellenszenvvel viseltetnek ezen állatok iránt, mert előitéletből vagy tudatlanságból nem szivesen látná, talán meg sem türné asztalán a közönség legnagyobb része. Holott külföldön, különösen Angol és Franciaországban nemcsak a szegénység rendes tápláléka, de a legfényesebb asztaloknak is ugyszólván nélkülözhetlen tartozéka az okszerüen tenyésztett házinyul.

Az előitéletek s balhiedelmek eloszlatása nem lehet e szük térre szoritott cikknek feladata. De talán nem lesz felesleges, ha dr. Haberkorn königsbergi professzor vegyvizsgálatainak eredményét felemlitem. Szerinte 100 kilogramm sertéshusban 16 kg., borjuhusban 19·5 kg., marhahusban 20 kg., tyukhusban 23·5 kg. és a házinyul husában 25 kilogramm fehérnye tartalom van. Tehát rendszeresen fogyasztott husféleségek mindenikénél jóval táplálóbb. E mellett rendkivül könnyen emészthető s kivált gyomorbajos embereknek — magamról beszélek — nem ajánlható eléggé. — Hogy pedig izletes is, mutatja az a körülmény, hogy az inyenc franciák 200 millió korona értékü házinyulnál többet fogyasztanak évenként. Már pedig ha az a müvelt s emellett gazdag nyugati nép ennyit fogyaszt, talán mi szegényebb nemzet fiai sem halnánk meg tőle.

Igaz ugyan, hogy hazánkban különösen falusi istállókban tenyészni engedett satnya, gondozatlan nyulfajta nem lehet valami nagyon étvágygerjesztő, de az okszerüen, tisztaságban nevelt nemes nyulfajok minden tekintetben felvehetik a versenyt bármelyik háziállatunk husával.

Midőn ez alkalommal csak felhivom a közönség figyelmét e nagyon is gazdaságos tenyésztési ágra, igérem, hogy részint saját két éves tapasztalatom, részint az idevágó szakirodalom utmutatása nyomán a legszükségesebbnek tartott utbaigazitásokat a szerkesztő ur szives engedeméből közölni fogom e lap hasábjain. *Keresztessy András.*

Korkép.

A páva, az ember bármiként birálja,
A házi szárnyasok disze és királya;
A pulykaméreg is talán onnét ered,
Hogy egy hiu pulyka ezt irigyelte meg:
Dicsérgetést hallva, a szép páva felett,
Lett irigy, mérges és elkeseredett.
De midőn támadtak nyakán piros gyöngyök,
Multak az irigység, bubánat göröngyök;
Mert nagy önhittséggel ugy észlelte magán
Fényes tollán és piros gyöngyös nyakán,
Semmivel sem külömb a páva, mint ő,
Hisz annál a gőg s a tátorzás a fő,
Ha ezt utánozva, majd ugyanazt teszi,
Meg van győződve, sőt már biztosra veszi,
Hogy ő (a pulyka) is lesz legalább oly szép,
Mint e hosszu farku, fényes tollu nép.
Sőt biztosra veszi, tul is tesz a páván,
Hogyha ő is büszkén, gőggel feszit lában,
Farkát, legyezőjét széjjel is terpeszté,
Szárnyait, önhitten, a földig ereszté;
Szóval, a pulyka is immár sátorozott,
Büszkén lépegetett, mert ugy határozott,
Még gőgben is tul tesz a szép vetélytárson,
Mert ha tolla szép, akár mint selyem, bársony,
Az övé is fényes, kivált a hő napon;
Igy ő bizonyosan, ezen az alapon,
Még szebb: aranyosabb tollazata, teste,
Hangja sem oly rémes, sem nappal, sem este.
És mivel pávának tartja most már magát,
Haragszik, ha benne, valaki pulykát lát.
S igy gőggel lépkedve, nem látta szegény,
Erőlködésével mily szánalmas legény.
S oly elégedett volt, hogy észre sem vette,
Mennyi guny, megvetés támadt körülötte.

* * *

Az emberek között, hogyha járunk, kelünk,
De sok ilyen pulykatermészetet lelünk!
Ki saját magától, magát többnek véli,
És egész életét önámitásban éli,
Önhittségében, még azt sem érzi meg,
Miként vetik meg, gunnyal az emberek . . .

Josefa.

SPORT.

A „Czeildömölki Sport Egyesület" megalakulása. Az elmult vasárnap tartotta városunk legujabb és az előjelekből itélve a legagilisabb egyesülete rendkivüli közgyülését dr. Pletnits Ferenc elnöklete alatt. A közgyülés napirendjén az alapszabályok megalkotása és a tisztikar megválasztása szerepelt. Az alapszabályokat az alakuló gyülés által már előzőleg kiküldött 6 tagu előkészitő bizottság megszerkesztette és azt dr. Gergely Lajos adta elő, amit a közgyülés egyhangúlag el is fogadott. Az alapszabályok szérint az egyesület az összes sportágak művelését felvette programmjába és mindegyik sportnak külön szakosztályt szervez. Tagok nemcsak férfiak, hanem nők, mint pártoló és gyermekek, mint növendék-tagok lehetnek. A tagsági dij évi 3 koronában állapittatott meg, ezenkivül az egyes sportágakra nézve külön részvételi dijak állapittattak meg, amit az fizet csak, aki az illető sportágban résztvenni óhajt és ez által ügyesen oldatott meg az egyes sportágak költségeinek arányos és igazságos elosztása. Az alapszabályok elfogadása után a tisztikar megválasztása következett titkos szavazás által, amelynek eredménye a következő lett: Elnök: dr. Pletnits Ferenc. Alelnök: Kelemen Tivadar. Igazgató: Mócsy G. Miklós. Titkár: dr. Gergely Lajos. Pénztáros: dr. Bisiczky András. Ellenőr: Simon József. Sportintéző: Balassa István. Orvos: dr. Salzberger Erő. Ügyész: dr. Tompa Sándor. Megválasztatott ezenkivül a választmány és pedig rendes tagokká: Göttmann Bódog, Bisiczky Ödön, Takách Márton, Huchthausen Ede, Honig Samu, Blettler L. Pál. Póttagokká: Németh Sándor, Almási János. A megválasztott tisztikar nevében dr. Pletnits Ferenc elnök köszönte meg a bizalmat és miután a Félix-ligeti sporttelep rendezése és a tenisz-pálya elkészitésének azonnali munkábavétele elhatároztatott, a közgyülés véget ért. Az igazán pártolásra érdemes agilis ifju egyesület iránt, mint értesülünk, városunk közönsége élénk érdeklődéssel viseltetik és a tagok száma napról-napra nő. Tagul jelentkezni irásban a titkárnál, vagy szóval a tisztikar bármely tagjánál lehet. Reméljük, hogy ez az egyesület amily szépen megindult, épp oly szépen fog fejlődni és ha azt az érdemes programmot amit a közgyülésen hallottunk, teljes egészében megvalósitja, ugy városunk haladásának egy igen fontos eszköze lesz. Sok sikert kivánunk! (—y)

---

igék is rohamoknak vannak kitéve, tévtanok szentségtelenitik azokat, miket a szülők elsajátitanak és a gyermekkebelben tovaplántálják és szülik a szeretet torzképét, a gyülöletet.

A szeretet élő arca a türelmesség.

A gyülölet élő torzképe a türelmetlenség.

A szeretet és gyülölet a család belső életéből indul ki, az előbbi mint üdvhozó, az utóbbi mint gyermeki megromlott kedély lép az élet első arénájába.

Lelkész, ki Isten után hivatva vagy az emberek szivebe és veséibe betekinteni, lépj az emberiség kertjébe és gyomláld ki a mérges, dudvás hajtásokat! Tanitó, te sziv és lélek orvosa, nyisd ki szemedet, tartsd készen éles ollódat, hogy kinyessed a sziv és lélek vésztelteljes szálait, ekként örökititek neveteket az emberiség emléktábláján; ha ez isteni hivatástól eltértek, az átkává válltok az emberiségnek.

A fanatizmus importált érzelem és oly lelki állapotot tenyészt, mely természeti lényünket kiforgatja.

A fanatizmus betegség, mint ilyennek sem emberi sem családi, sem társadalmi létjogosultsága nincsen.

A betegség csöndes lehet, megelégszik áldozatával, vagy ragadós, háborgó, megragadja azt, ki hozzá vonzódik, vagy mint mondani szokják, hozzá inklinál. A fanatizmus is mint csöndes, vagy mint epidémikus betegség lép föl.

Egy eszme lelkesit bennünket, áldozunk és feláldozzuk magunkat érte, ha téves is. Máskép áll ez a fanatizmusnál.

A sziv nem gondolkodik, a sziv eléme az érzés, mely kikel önmagától és nemessé lesz a más nemesen dobogó szivével. A fanatizmus tehát mindenképen gyógyitandó betegség. Ha a fanatizmusnál mutatkozik is eltérés, az egyik, mely artalmatlan és magába zárkózott, a másik, mely háborog, ugy e válfajok egyaránt veszélyesek az egyénre és társadalomra. Amott könnyü a gyógykezelés, mert a gyülölet még nem vonta annyira sötét leplével be a szivet, hogy azon keresztül ne láthassuk a sebet, emitt a gyülölet lerakott fészkét irtószerekkel kell kipusztitani, hogy az epidemiát elüzhessük.

Ez a fanatizmus veszélyes, mert ront, bont, szétválaszt ott, hol Isten bevilágit jóságával, kegyességével minden szivbe, hogy egyenlővé tegye teremtményeit felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül és kiterjeszti védszárnyait hasonképére teremtetett lényei fölé . . .

Ha a hivószóra siettek bármily hivők a templomba, ha zúgnak a harangok, ha ajkitok áhitatos imaszóra fakad, ha az oltár elé leborultok és azt mondjátok, hogy Isten örökkévaló, dicsértessék szent neve: ugy gondoljatok arra is, hogy amily örökkévaló az Ur Isten, oly örökkévaló a szeretet, mely a fanatizmust mint szent igéinek beszennyezőjét az emberiség legnagyobb átkának, bünének tekinti.

Ferdére taposás, kiglikás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bersonművek Budapest, VII.

HIREK.

Személyi hir. Kedden este érkezett városunkba a magyarországi bencések főapátja a czelldömölki székház látogatására. Másnap délben Kőszegre utazott.

Az 1848. évi törvények szentesitésének évfordulóján, mult pénteken, a helybeli apátsági plébániatemplomban d. e. 9 órakor ünnepi hivatalos isteniszolgálat volt; az iskolásgyermekeken kivül a hivatalok képviselői is jelen voltak.

Iskolalátogatás. Megirtuk, hogy vármegyénk kir. tanfelügyelője: Kuliszkéy Ernő kir. tanácsos városunkba érkezik. Szerdán este meg is érkezett; másnap reggel a r. kath. fiuiskolát látogatta meg, honnan, legteljesebb megelégedésének kifejezése után, Mersére kocsizott, hogy a vármegye képviseletében az ottani közs. isk. tanitó-választáson elnököljön. Délben, illetve ebéd után Kemenesmihályfára ment az ottani iskolák látogatására, este pedig visszautazott székhelyére, Szombathelyre. Itteni tartózkodása alatt a Szt. Benedek-rend székházának vendége volt.

Lelkészválasztás. Mint ismeretes, Kemenesmagasi községben nem régen választottak az ev. egyház hivei lelkészt és a választásból nagy szótöbbséggel Bándy Miklós került ki győztesen. Minthogy azonban a a megválasztott lelkész nem fogadta el a meghivást, a hívek most uj választást ejtenek meg s ez ma délután 2 órakor történik. Két komoly jelöltje van a községnek és pedig Sparazs Elek és Szabó István. Mindkettőnek tekintélyes a pártja s igy még bizonytalan, hogy melyik lesz a győztes. A választás eredménye a jövő számunkban kerül közzé.

Eljegyzés. Erdős Mór helybeli fütőházi főnök eljegyezte Marton Irmát Marton Mór leányát Keszthelyen. (Minden külön értesités helyett.)

Káplán áthelyezés. Böjtös László s. lelkészt, aki ily minőségben Kemenesmagasi községben végezte az egyházi teendőket, Bükkről Pápára helyeztetett át.

Dr. Brunner Ferenc halála. Városunk közéletének és társadalmának egy életerőtelen látszott, tekintélyes tagja költözött el f. hó 6-án délután az élők sorából. Dr. Brunner Ferenc ügyvéd Vasvármegye törvényhatóságának bizottsági tagja halt meg életének delén, 41 éves korban. A gyászhir mély hatást keltett az egész vármegyében s nagy részvétte voltak mindazok, akik a nem is olyan régen még erőtől duzzadó, robustus férfiut ismerték. Temetésén a környék előkelősége megjelent a végtisztesség megadására s koszoruval salmozták el koporsóját az utolsó utjára indult megboldogultnak. Özvegye és három kis gyermeke siratja a felejthetetlen jó férjet és szeretett apát.

Hymen. Néhai Takács György helybeli tekintélyes lisztkereskedő kedves nevelt leányát: Mariskát a napokban jegyezte el Varga Balázs, a mosonszentmiklósi szövetkezet szimpatikus üzletvezetője.

Pénztáros-választás. A Kemenesaljai Közg. Hitelbanknál megüresedett pénztárosi állásra az intézet igazgatósága tegnap Hrabovszky Mórt választotta meg. Hrabovszky, mint tudjuk, hosszu évek során szolgálta az államot, régtől kezdve közbecsülésben álló telekkönyvvezetője volt a helybeli kir. járásbiróságnak, aki most a jól kiérdemelt nyugdijba távozik s most könnyebb, korának megfelelő hivatalt fog betölteni.

Az Erzsébet Nőegylet mult hó 24-én tartott művészestélyére ujabban felülfizettek: N. N. 25 K, N. N. 5 K. Ez összeggel az estély tiszta jövedelme 254 korona 18 fillér volt.

Áthelyezett telekkönyvvezető. Az igazságügyminiszter Pataky Sándor ceglédi kir. járásbirósági betetszerkesztő telekkönyvvezetőt a czeldömölki járásbirósághoz, mint telekkönyvi hatósághoz, hivatalból kirendelte.

Az adózók figyelmébe. A szombathelyi pénzügyigazgatóság közhirré teszi, hogy a föld és házbirtokokat terhelő tartozások április 30-ig vallomásban beadandók az elöljáróságnál, valamint e hó 20-ig tartoznak vallomást adni a III. és IV. osztályu kereseti adó és tőkekamat s járadékadó alanyai. A hadmentességi dij alá tartozó egyének bejelentéseiket május 15-ig tartoznak büntetés terhe alatt megtenni. Vallomások beadására vonatkozó hirdetmények, falragaszok utján is közzétettek. Egyidejüleg elrendelte a pénzügyigazgatóság, hogy az elöljáróság még április hóban foganatositsa az adókötelezettek és adótárgyak összeirását, az adatok pontos és lelkiismeretes bemondására az adófizető közönség figyelme e téren is felhivatik, az esetleges következmények elkerülhetése végett.

Fagy. Szomorodott szivvel konstatáljuk, hogy a szépen virágzásnak és fejlődésnek induló növényzet miként pusztul az éjszakánként domináló fagy következtében. A hirtelen beállott hideg időjárástól méltán volt okunk félni, mert a tavaszi korán bekövetkezett s a flóra idő előtt rügyezni, fakadni kezdett. A fagy nagy káro at okozott a gyümölcsfákban de különösen a szőlőben.

Színészet. Hidvégi Ernő szinigazgató, aki staggione társulatával jelenleg Nyitrán működik és a kényes izlésü városi közönség teljes megelégedésére napról-napra nagy sikereket arat, még eddig nem szerencséltetett bennünket látogatásával. Ha tudjuk azt, hogy »művész hazája nagy világ«, ezen nem is ütközhetünk meg, annál inkább nem, mert városunk alig egy évtized alatt cseperedett azzá, ami most. Most azonban jó hirünk mehetett el Felsőmagyarországba, Nyitra hegyesvölgyes vidékére és pedig oly értelemben, hogy Czelldömölk virágzó városka telve van szinészetért lihegő és epedve vágyó szinpártoló uriközönséggel. Ezt abból következtetjük, mert a társulat ránk vetette szemét és rövidesen bevonul falaink közé. Nem akarunk jóslásokba bocsátkozni, sem biztató igéreteket kilátásba helyezni Hidvéginek, mert a szinészet sikere nálunk eddig igen változatos volt, tapasztalatsink mégis azt mutatják, hogy akkor távozott a társulat kellemes emlékekkel tőlünk, ha müvészete megfelelt a mai kor igényeinek, ha dekorációja diszes és ruhatára értékes és teljes volt. Mert hiába, a közönség nemcsak hallani, de látni is szeret. Hidvégi felől már informálódtunk s a nyert információ kielégitheti magas igényeinket. — Igy magábanvéve az a körülmény, hogy Nyitramegye székhelyi város ugy felkarolta a társulatot, jó előjel. A műszaki személyzet hat tagból álló, a művészi gárda tizenötöt számlál, kiken kivül még segédszemélyzet is van megfelelő számban. A műsor olyan darabokat tüntet fel, melyek a szinmüirodalom legujabb alkotásai s igy előttünk még ismeretlenek. Legfeljebb a napiapokból ismerjük azokat. Ilyenek: *A farkas, Az ostrom, A faun, Csitri, A rablólovag, Gyöngyike drága gyermek, A miniszterelnök ur, Mayerék, A hűtlenség iskolája, Naprafordós hölgy, Első és második, Mumus, Innocent, Isteni szikra stb.* Rövidesen tehát beköszönt a szinházi szezon, amit annak idején előleges szinházi jelentések is hirdetni fognak.

Hymen. Horváth Péter kispiriti református tanitó jegyetváltott Ács Vilma kisasszonynyal, Ács Imre kővágóőrsi szőlőbirtokos kedves leányával.

A Központi kávéház renoválása. A város közepén levő Központi kávéház ujitás alatt áll. A padlózat leszállitása által magasabb terme lesz, falai ujrafestetnek s uj modern tekeasztalok helyeztetnek el benne. A munkálatok most már rövidesen befejezést nyernek s ünnepélyes megnyitás keretében lesz átadva a forgalomnak.

A földadó 1913. évre megállapitott kivetési lajstroma a városházán 8 napi közszemlére ki van téve, mely idő alatt ez az érdekeltek által betekinthető és ellene észrevételeiket megtehetik.

Halálozás. Németh Károly polgártársunk neje f. hó 11-én hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemét tegnap délután helyezték örök nyugalomra.

Anyák iskolájában arra fektetik a legnagyobb sulyt, hogy mivel legyenek a gyermekek eléggé táplálva, hogy a természetes táplálás az emlőn keresztül megszünik? — Ez iskola egyetlen tanitása, hogy minden anya tudomást szerezzen a Phosphatine Faliéres létezéséről és annak pótolhatatlanságáról. Ki Phosphatine Faliéres-sel táplálja gyermekét, annak eredményes munkája biztositva van, mert nincs jobb és értékesebb tápszer; kellemes izü, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyiti és biztositja a csontrendszer fejlődését.

Egy uj szokás. Ha végig megyünk Czelldömölk utcáján, ujabban azt látjuk, hogy a hirdetési táblákon, ott, ahol a szinház, cirkusz, mozi, hirdetett s ahol a kereskedők és korcsmárosok teszik közhirré üzletük átvételét és megnyitását, gyászkeretes partícédulák vannak kiragasztva. Nem tudjuk, kinek az agyában fogamzott meg az elhalálozási esetnek ilyetén való publikálása, de az eljárás semmi esetre se izlésre valló, sőt határozottan kegyeletsértőnek nevezhető.

Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A »Közgazdaság« rovatában közöljük a Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztositó intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet, tüz, szállitmány, üveg és betörés elleni biztositásokat. Közvetit továbbá: jégbiztositásokat a Magyar jég- és viszontbiztositó r. t., baleset- és szavatossági biztositásokat az Első o. általános baleset ellen biztositó társaság, valamint kezességi és óvadékbiztositásokat, eltulajdonitás, lopás, hütlen kezelés és sikkasztás elleni biztositásokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztositását a »Minerva« általános biztositó részvénytársaság számára. A czelldömölki ügynökség: Wittmann Adolf, Szagán János, Ujtz András.

Szegedy Ensch Károly báró öngyilkossága. Kedden a déli órákban futó tüzként terjedt el a városban a borzalmas hir, hogy vármegyénk egyik legelőkelőbb mágnása, Szegedy Ensch Károly báró a Vasvármegye szerkesztőjének, Lingauer Albinnak dolgozószobájában Szombathelyen főbelőtte magát. A báró d. e. fél 12 óra tájban kereste fel Lingauert, kihez hosszu idő óta a legbensőbb barátság fűzte, hogy vele financiális dolgokról értekezzék. Beszélgetés közben háromszor is kiküldte különféle ürügyek alatt a mitsem sejtő Lingauert. Mikor azonban harmadszor visszatért a bárót átlőtt homlokkal, vérbeborultan találta a karosszékben. Azonnal orvosért küldtek. A megjelent Wurmfeld Zoltán dr. és Dános József dr. azonban már csak a beálló halált konstatálhatták. A báró holttestét még kedden délután a család intézkedésére a gyöngyöshermáni kastélyba szállitották. — Szegedy Ensch Károly báró élénk tevékenységet fejtett ki Vasvármegye közgazdasági életében. Ő alapitotta a szombathelyi tejszövetkezetet, a bőrgyár elnöke volt, jelenleg pedig a Szombathelyi Általános Takarékpénztár alelnöke és az Export Malomipar r. t. elnöke volt. — Halála a Szegedy, Reiszig, Gerliczy és gróf Almássy családokat boritotta gyászba. A holttestet szerdán délelőtt szentelték be gyöngyöshermánban, azután Acsádra szállitották, ahol a családi sirboltban pénteken délután helyezték örök nyugalomra.

Megszabadult a férj szerzés gondjától, az a boldog leány, aki a Képes Hét lencsepályázatának kelengye diját megnyeri. Ennek a csodáiára járnak most Budapesten a Bécsi [illegible] házának legnagyobb kirakatában ékeskedik ez a gyönyörü ajándék.

Nyolcvanötezredik példány. Földrajz a vasvármegyei elemi népiskolák 3—6. osz- [illegible] irta Barabás György — cimü tankönyv legujabb kiadása most van a Stefaneum sajtója alatt és legközelebb megjelenik annak 85 ezredik példánya. A művecske az állami és a püspöki tanterv szerint javitott alakban jelenik meg és azt ugy a közoktatásügyi miniszterium, mint az országos közoktatásügyi tanács már korábban engedélyezte.

A saját termésü borának kimérése. Makóról jelentik: A közigazgatási biróság a napokban érdekes itéletet hozott egy makói bortermelő ügyében, aki saját termésü borát kicsinyben is árusitotta, amiért a pénzügyigazgatóság harmadosztályu keresett adóval rótta meg. Ugyanigy jártak el több makói bortermelővel is, akik fölebbeztek az adófölszólamlási bizottsághoz, de eredmény nélkül. Az emlitett bortermelő ügye a közigazgatási biróság elé került, mely ugy itélt, hogy amidőn a *termelő saját borát* nem korcsmaszerü kimérés utján, hanem *saját házában korlátolt kimérési engedelem* alapján árusitja, ezért *nem róható meg harmadosztályu keresett adóval.*

Németország termésátlagai. Ha tudjuk azt, hogy Németországnak 1885-ben kat. holdanként és az országos átlagban 8.20 m. buzája termett, holott 1907-ben országos buzatermés átlaga 11.41 mázsa volt, akkor méltán kérdezhetjük, miért fokozódott 3.21 mázsával országos átlagtermése, holott nálunk ugyanezen idő alatt csak 0.3 mázsával fokozódott az országos buza termésátlag. Hát e kérdésre a felelet igen egyszerü, az t. i., hogy mig Németország országos átlagban kat. holdanként 3 kg. műtrágyát használt el, addig 1907-ben 107 kg., tehát ugyanazon idő alatt, mig termésátlaga buzából 3.21 mázsával emelkedett, műtrágya fogyasztása is 3 kg.-ról 127 kg.-ra szökött fel. Lehetetlenség tehát összefüggést nem találni a termésátlagok emelkedése és a műtrágya fogyasztás emelkedése között. Ellenben hazánkban 1885-ben a műtrágyákat nem is ismerték. Elterjedésük azóta is roppant lassu és ma is mindössze 12 k. műtrágyát fogyasztunk el országos átlagban kat. holdanként. Nem állitjuk, hogy Németország buza termésátlagának nagymérvü emelkedését egyedül a műtrágyák okozták, kétségtelenül azonban, hogy e tekintetben a legnagyobb szerepük a műtrágyáknak volt. Nem kidobott pénz tehát az az összeg, amit a gazda műtrágyáért kiad, mert a többtermelésben 3—4-szeresen térül meg annak ára, ha helyesen alkalmazza a műtrágyákat. Helyesen alkalmazzuk pedig a tavaszi kalászosok alá akkor, ha a kat. holdanként alkalmazandó 150 kg. szuperfoszfát kiszórását nem hagyja tavaszra, hanem hómentes időben rászórjuk a megfagyott szántásra s csak beboronálását hagyja tavaszra.

Körorvosok székhelye. A vépi, szombathely-vidéki, ikervári, gércei és celldömölkvidéki körorvosok székhelyéről, illetőleg lakhatási engedélyéről a miniszter csak az érdekelt összes községek meghallgatása és a közigazgatási bizottság véleménye alapján fog határozni.

Husiparosok figyelmébe! A földmivelésügyi miniszterium szigoru kötelességévé teszi a törvényhatóságoknak, hogy a husiparosok földolgozó és árusitó helyiségeit rendszeresen ellenőriztesse, hogy a tapasztalt visszaélések megszünjenek. Az esetleges rajtacsipéseknél pedig a lehető legszigorubb büntetéssel riassza el a husiparosokat a sajnálatos és különösen a kalbász készitésnél gyakorolt üzérkedéstől. (Tudomásunk szerint a fővárosban valóban gyalázatos visszaélések [illegible]

Uj segédjegyző. Az Ostffyasszonyfán rendszeresitett segédjegyzői állásra a két jelölt, névszerint Varga Imre és Tompa Károly közül Varga Imre rábahidvégi segédjegyzőt egyhangulag megválasztották.

Uj adótörvényeket a lapok legalább ugy irták, csak 1916 ban léptett életbe a kormány; most azonban beavatott források állitják, hogy a kormány a törvényeket véglegesen elejtette s azok teljes revizióján dolgozik. A hivatalos lap a mult héten közölte az adókezelésre vonatkozó hatályban levő rendelkezések hivatalos összeállitását.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztositó Társulat

(Assicurazioni Generali.)

Március hó 26 án a társaság 81 ik rendes közgyülése tartatott meg. Besso Marco elnök jelenti, hogy a társaság vezérigazgatója terralbai Richetti Ödön sulyos egészségi tekintetből és határozott orvosi rendeletre állásáról, melyet az intézet javára nagy szeretettel és felette fényes sikerekkel töltött be, lemondott. Az igazgatóság és igazgatótanács, bár nagy sajnálattal, kény telen volt az érdemdus vezérigazgatónak lemondását a jelzett körülményekkel igazolt visszavonhatatlan elhatározásánál fogva tudomásul venni. De azon kivánságtól vezéreltetve, hogy Richetti ur értékes közreműködése és gazdag tapasztalatai a társaságnak továbbra is megtartassanak, az igazgatóság és igazgatótanács inditványozza Richetti urnak, az igazgatóság tagjává való megválasztását. A közgyülés Richetti ur lemondását a társaság körül szerzett hervadhatatlan érdemeinek hálás elismerése és mély köszönete kifejezése mellett tudomásul vette és őt közfelkiáltással az igazgatóságba beválasztotta. A közgyülés elé terjesztett 1912. évi mérlegek előttünk fekvő jelentéséből látjuk, hogy az 1912. december 31-én érvényben volt életbiztositási tőkeösszegek 1,267.209.909 korona és 28 fillért tettek ki és az év folyamán bevett dijak 55,525.392 kor. és 20 fillérre rugtak. Az életbiztositási osztály dijtartaléka 23,703.976 korona 65 fillérrel 375,547.656 korona 67 fillérre emelkedett. Az életbiztositottak osztalék-alapja 7,141.183 korona 12 fillért tesz ki. A tüzbiztositási ágban, beleértve a tükörüveg biztositást, a dij[illegible] 18.926.541.149 korona biztositási összeg [illegible] 32,462.892 kor. 58 fill. volt, miből 11,326.023 korona 37 fillér viszontbiztositásra fordittatott ugy, hogy a tiszta dijbevétel 21,136.869 kor. 21 fillérre rugott és ez összegből 15.3 2.274 korona 59 fillér mint dijtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló dijkötelezvények összege 155,639.256 korona 27 fillér. A betörésbiztositási ágban a dijbevétel 1,636.426 K 93 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztositást, a tiszta dijbevétel 916.019 korona 81 fillért tett ki. A szállitmánybiztositási ágban a dijbevétel kitett 6,048.766 koronát, mely a viszontbiztositások levonása után 2,793.257 korona 34 fillérre rugott. Károkért a társaság 1912-ben 49,019.662 korona 23 fillért és alapitása óta 1.112.818.121 korona 56 fillért fizetett ki. E kártéritési összegből hazánkra 222,758.821 korona 22 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 17,264.558 korona 20 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség tartalékok, mely 7,360.599 korona 28 fillért tesz ki, az értékpapirok árfolyam-ingadozására alakitott tartalék, mely az idei átalakulással együtt 7,924.932 korona 13 fillérre rug, továbbá felemlitendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 2.219.026 [illegible] Részvényeseknek [illegible] arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangu értékben vannak elhelyezve, az idei átalakulások folytán 413,840.622 korona 40 fillérről 434,367.388 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 104,161.605 korona 92 fillér. 2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök 45,159.521 kor. 06 fillér. 3. Értékpapirok 242,001.442 korona 88 fillér. 4. Követelések államoknál és tartományoknál 40,422.113 korona 73 fillér. 5 Tárca váltók 626.815 korona 16 fillér. 6.

Készpénz és az intézet követelései a hitelezők követeléseinek levonásával 1,995.889 korona 72 fillér. Összesen 434,367.388 kor. 47 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. A »Minerva« általános biztosító részvénytársaság Budapesten, — mely az Assicurazioni Generali leányintézete, — egyéb ágazatain kivül foglalkozik a kezességi- és óvadék-, valamint az eltulajdonitás-, lopás-, hűlen kezelés- és sikkasztás elleni biztositással, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosításával, mely uj ágazatokat nevezett társaság vezette be hazánkban.

CSARNOK.

Szerető szivek.

Irta: Udvardy Ferenc Marcel.

I.

A falu fehérségét csak egy ház zavarja meg sárgára festett külsejével. Ott áll a falu közepén. Büszkébben, magasabban, mint a többiek. A ház előtt is tarka virágu vadgesztenyelombok bókolnak, mig másutt az utca mindkét sorát dupla sorban védik a fehérfürtü akácok a széles kocsiut felszálló pora ellen. A külső után itélve tehetős, rendszerető ember a gazdája. Aminthogy az is volt nemes és nemzetes Geresdi Kiss Ágoston ur. Mondom, hogy volt, mert két éve, hogy őt is nyugalomra helyezték a vasrácscsal elkeritett családi sirboltba, felesége mellé.

Egy lánya maradt Jolán, a család utolsó sarja. Kinyilt virág oly korban, mikor az enyhe tavasz észrevétlen kezd áthajolni a perzselő nyárba. Homloka magas és nyilt és sürü hollófekete haja szegélyezi. Bogár szeme, klasszikus arca s az egész fő, a régi antik szobrok eleven képmását mutatja. Bár lelke más környezet után vágyott mégis beleilleszkedett a monoton falusi életbe. Repülni vágyásának szárnyát szegte a sok gond, mely édesanyja halála után gyenge gyermek-vállaira nehezedett. Atyja nem engedte, hogy a zárdába visszatérjen, sőt a könyvet sem látta szivesen a kezében, pedig szive tudásra szomjazott s a magasba akart emelkedni lelke.

A lemondás utjait járta és a csendes megadását.

Uj szabadságának nem birt örülni. Mert ha szigoru is volt atyja és néha durva, dacos, mégis ő ezt is csak forró szeretettel tudta viszonozni; s most ugy érezte magát, mint sik mezőn a gyenge virág, melyet nem védelmez senki a természet támadó erői ellen.

Bekóborolta a tágas szobákat, de nem talált senkit, akinek elmondhatta volna bánatát, aki megvigasztalhatta volna. Visszavonult fehér leányszobájába, hogy ezután teljesen a magáé legyen. Virágos kiskertjén nem tartott meg magának semmit, a gazdaságot nagybátyjára bizta és élt — ahogy a szóbeszéd járja — mintegy világgyülölő. Vendégek ritkán kopogtattak az elreteszelt kapun, a vagyonra éhes kérők is elmaradoztak. Csendes volt a ház és üres. Csak a tipegő dajka volt még rajta kivül lakója

Annál szinesebb, hangosabb élet folyt a szivben. Csillogó ábránd-kövekből csodaszép tündérpalotát épitett, képzelete felcicomázta s abban lakott ő és még valaki. Valaki, senki sem tudott, senki sem sejtett álomalakjáról semmit. Talán még ő sem tudott e varázsról. Pedig gondolatai csak övéi voltak, lelke egyre kisérte, cirógatta, ölelte, csókolta. Ki gondolta volna, hogy vad vágy vére szökelése s tiltott titkos mámor legszelidebb óhaja. Vakok voltak, nem vették észre az éj szemben a szeretet világitó csillagsugarát.

Meg olyan ritkán látják. Csak misére jár el mindennap. Most is onnan jön egy mosolygós arcu, ezüstös haju asszonnyal, Jánosházai Baross Istvánné nagyasszonnyal. Együtt szoktak hazamenni, hisz csak két ház választja el lakásukat egymástól, meg a nagyasszonyt távoli rokonság is fűzi a leányhoz. A galambszivü néni ilyenkor kiönti »drága hugaöcscse« előtt panaszát a mai mindkétnembeli fiatalság ellen; a fiuk lumpok, a lányokat meg Uram bocsá'. majd hogy fel nem veti a pucc, a pompa. Azt sem mulasztja el, hogy meg ne emlékezzék bölcsész unokájáról. Most is róla mond ujságot.

— Tegnap irt a lelkem. A jövő héten jön meg Pestről, hogy az én fiam legyen egész nyáron át. Hanem beteg szegény, örökölött szivbaja ujra kinozza. Apjának köszönheti, az is csak olyan volt, mint a többiek. Mondcttam is mindig szegény lányomnak, ne menjen hozzá, akad még kérő, minden ujjára akár tiz is, vagy maradjon velünk, senkinek sem lesz utjába. Mindhiába. A mézes beszédek elkábitották. Mennyit szenvedett azután. Hogy kinozta ura pénzért. Mondtam, válljon el, de gyermekei miatt nem tette. Végre megkönyörült rajta a jó Isten. Magához szólitotta. Talán jobb is. Legalább nem látja férje hitszegését, nem hallja az őt becsmérlő szavakat, nem veszi az ő nevét is szájára a kósza szóbeszéd. Ezért sorvad a legidősebb fiu is, azért is jön mihozzánk, hogy ujra a mi fiunk legyen, mint volt zsenge gyermekkorában.

— Szegény édesanya, drága lányom. Szegény árva fiu.

A fájdalom harmatgyöngye csillogott nagy kék szeme pilláin. Hallgatagon mentek egymás mellett. Alig vették észre, hogy a nagyasszony háza elé érkeztek. Ma ugy ellágyult szive, ugy érezte, ki kell valaki előtt önteni öröm-bánatát.

— Bucsuzol már hugom? Ne még. Jöjj nézd meg szobáját. A kertre néző lesz az ő otthona, valamikor édesanyjáé volt.

Bementek. Tiszta volt minden és kedves. Minden tárgyon meglátszott a szerető női kéz gondozó simitása.

— Ugy hiszem, jól fogja magát érezni s feledni a lelkét érő sok but.

S a lány hizelgés nélkül dicsérte a nagyasszony müvelt izlését. Szeretett volna sokat is szólni, de még jobban leroskadni a támlás vászonszékre és sirni, siratni azt, aki nemsokára elfoglalja e puha fészket.

A nagyasszony azonban nem fogyott ki az őszinte szóból.

— Már alig várom. Csak komoly ne legyen baja. Mindig mondtam, ne tanuljon annyit, nem szorul rá. Hiába. Mindig is szerette a könyvet, most meg talán feledni akar, azért bujja annyira őket. Még csak a télen mult husz éves s már is oly ügyesen tud irni, még verseket is, mintha csak a lelkét, fehér lelkét akarná belénk is lopni, ugy megkönnyeztetnek néha irásai, mint lánykorombam Himfy, meg Petőfi dalai.

De mit ér mindez, ha beteg? Csak itt volna már, a jó levegő biztosan meggyógyitaná, meg én is, anyja helyett anyja akarok lenni.

S a lány esdőn a nagyasszonyra néz s halkan, kérőn susogja:

— Ugy-e drága néni, megengedi, hogyha sok dolga lesz, néha-néha átjöhetek majd segiteni?

Maga sem tudta mit mondott. Arcát szüz pir lepte el s remegett finom teste.

S az örökké mosolygós Boros néni arca elborult. Elökte magától a reszkető leányt s nyersen rászólt:

— De tán sok dolgod van otthon nem tartóztatlak tovább.

Bizonytalan léptekkel ment ki a lány.

Mikor betette már az utcára nyiló ajtót is, félve nézett körül az öreg asszony. Mint aki valakire féltékeny, halkan mondta:

— Szegény fiam, téged is el akarnak tőlem rabolni. Nem, nem engedem, ki is hitte volna. Az a sziszegő kigyó.

S mégis ugy érezte, hogy nem érdemlette meg e kemény itéletet a lány.

* * *

A fehér lányszobában csendesen sir, siratja a nagybeteg Valakit a lány. És mégis, mégis azt sugja a lelke, hogy ábrándpalotája még mindig áll s kettőjükre vár.

(Folyt. köv.)

ELADÓ HÁZ.

Egy ujonnan épült

ház

a város legforgalmasabb helyén, áll 4 lakásból, nagy pincével, kapuszinnel, nagy kerttel azonnal eladó.

Bővebb értesités nyerhető a kiadóhivatalban.

Gyümölcs, rózsa és ákácia eladás.

Magastörzsü gyümölcsfák alma, cseresznye 60 fill., körte 80 fill., kiválóan szép magastörzsü rózsafák 1 K. Akácsorfák ezerenkint 200 K.

Gróf Esterházy tiszttartóság

Kemenesmagasi (Vasmegye.)

Korona-szállodámban egy ügyes fiút

tanulóul

azonnal felveszek

Domokos Ignác

Korona-szállodás

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL

Hölgyek figyelmébe.

Aki fess és kényelmes fűzőt óhajt, rendelje meg

Gyönki Bobek Béniné

Megyeház-utca 9. szám alatt levő mellfűzőkülönlegességi műtermében. A legujabb francia reform vagy igen kényelmes halcsont nélküli házi fűzőt mérték után igen jutányos árban. Javitás és tisztitás szintén elfogadtatik.

Ugyanott utazónő felvétetik.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!

Ha FORHIN-nal permetez, Réz-káposztával poroz és HAGOLLAL öli a szőlőmolyt: —— mert a

FORHIN

a sokszorta megjavitott bordói keverék és számtalan köszönő- és elismerő-levél tanúsága szerint mindenütt a **legnagyobb megelégedéssel** használják.

A FORHIN-nal **nincs üledéke**, vizbe dobva azonnal oldódik és **biztosan** pusztítja a **peronosszporát**; egy kész anyag, főalkatrésze rezgánc, tapadóképessége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele; használata óriási **munka- és pénzmegtakarítást** jelent, mert az anyag **tulajdonképen kész!**

Gyümölcskertészek hasznájának saját érdekében **Kaliforniai lét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarosnyvet** minden kártékony rovar lekötésére, **szurfingo övet** az összes kártékony rovarok elfogására, **Laurinát** a rovarok ellenszavári védekezésre, **Lauril Karbolineumot** a rovarok ellen téli védekezésre, **Lauril oltóviaszt** az oltványok megsitésére, **Ichneumint** a zöldfa virágok permetezésére, **Nicotin Quassziakivonatot** faiskolák permetezésére, **Tupomuri** mezei egerek pusztitására, **Pampilt** rovarok és daraszok elfogására. Tessék mindezen cikkekről **Ismertető leirást és használati utasitást** kérni, melyet **ingyen és bármentve** küld az összes érdeklődőknek.

FORHIN szelőpermetezési anyaggyár

BUDAPEST, VI., Váci-ut 93/a

Valamint képviselője: Rosenthal Lipót Czelldömölk, Hoffmann Ernő Szombathely, Wenjel Ede Kőszeg.

Eladó ház.

Czelldömölk legforgalmasabb utcájában azonnal és beszerzési áron alul eladó egy, bármily üzletnek is igen alkalmas ház. Venni szándékozóknak felvilágositást ad szerkesztőségünk.

ZAKOTS ISTVÁN

kelmefestészete és vegyészeti ruhatisztitó intézete

PÁPÁN, Szentbenedek-tér 16.

(Saját házamban.)

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközoltetnek.

Steckenpferd Milchseifenpulver

[illegible] eltávolitására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyithatunk. Gyógytárakban, Drogeriákban, Illatszer és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatásu női kézápolásra a Bergmann »Manera« liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

SZŐLŐOLTVÁNY

szőlővesszők és kitűnő érmelléki hagyi [illegible]krol [illegible] azonnal [illegible] kérni a most megjelent legujabb

nagy képes főárjegyzéket,

mely bárkinek és azonnal megküldetik. A legnagyobb és a legjobb hirnek örvendő érmelléki szőlőoltványok és vesszőszaporitó telepek tulajdonosai cime:

Györgyevich és Lakatos

szőlőnagybirtokosok

Székelyhid, (Biharmegye).

Tisztaság — Egészség!

Ha fájnak a lábai:

menjen gőzfürdőbe

Ha fáj a dereka:

menjen gőzfürdőbe

Ha [illegible] dőzsöl:

menjen gőzfürdőbe.

[illegible] egészséges:

menjen gőzfürdőbe,

hogy ezt a kincset megőrizze.

Masszás és tyukszemvágás.

Pápai gőz- és kádfürdő

reggel 6 órától egész nap nyitva. Csütörtökön délelőtt és délután a gőzfürdőt hölgyek használhatják.

Egy díszes CSILLAR

a villany berendezése miatt olcsón eladó.

Bővebb értesítés nyerhető a kiadóhivatalban.

Mindenki, ki

TRACHOMÁBAN

szemgyulladásban, hályogban, vagy bárminemü szembetegségben, valamint skrofliban szenved,

kérje saját érdekében ingyen és bérmentve magyarra forditott:

„A szembetegségek biztos és gyors gyógyulása"

cimü orvosi füzetemet.

Cim: GUSZTÁV SALAMON **gyógyszerész**

Berlin—Schbg. Postfach 12|v

Postadij; Levelező-lap 5 fillér, közönséges levél 10 fillér.

Levelezés bármely európai nyelven.

KLAPPER FÜLÖP butoráruháza

Czelldömölkön (Gayer ház)

a legelőnyösebb bevásárlási forrás.

Ugy készpénzért, mint részletfizetésre rendkivül mérsékelt áron kaphatók itt különféle

BUTOROK gyermekkocsik, vasutas kézitáskák, szőnyegek, függönyök, ágyneműtartók, bőröndök, utazókosarak, erszények, kefeáruk, fésük, hajdiszek, pipére és fodrászati cikkek, gyógyszappanok kicsinyben és nagyban.

Teljes szoba- és konyhaberendezések.

Nyomatott Dinnyés Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Czelldömölk.